

Petra Soukupová

Šimon

Každou sudou středu je Ludvíkovo probuzení jiné. Jediný den, na který se za celých čtrnáct dní těší. Vstane ještě před sedmou, začne si napouštět vanu a oholí se. Vždycky se holí ve středu. Za týden se sice také oholí, protože nechce, aby si sousedé mysleli, že je zanedbaný starý chlap, ale jen dneska to má cenu.

Vykoupe si a umyje si i zbytky vlasů, nastříká se trošku vodou po holení, i když mu to nevoní, a jde si vybrat čisté oblečení, všechno. Cestou se podívá na teploměr, venku je sedm stupňů, ale vychází slunce, odpoledne bude na procházce příjemně, postačí vesta, nemusí si brát sako.

Vybere si oblečení, nasnídá se, vyčistí si zuby. Chvilku posedí, ale kávu si neudělá, dnes je speciální den, kávu si dá jako každou sudou středu v kavárně Slavia. Začne se připravovat,

tak jako vždy nesmyslně brzo, ale komu na tom záleží, jemu ne.

Přežehlí si kalhoty, i když ví, že je to pito-most, ani na tom nikomu nezáleží, jenom jemu, vyžehlí si košili a jen tak symbolicky i vestu. Naleští si boty. Pomalu a klidně se oblékne, je teprve deset hodin, vezme si sváteční hůlku, nakonec i sako, kdyžtak si ho pak sundá, pokud bude teplo, a vyrazí ven. V prvním patře potká tu babu Hladíkovou, a zdraví ji vesele, ona jen v zástěře, nese si zezdola poštu.

Vyjde před dům, nadechne se podzimního vzduchu, zafouká vítr, ze stromů na Petříně padá žluté listí, projede kolem něj dvaadvacítka, ta nejnovější Škoda, celá se leskne, ale Ludvíkovi se nelíbí. Tatrovky jsou tak krásné tramvaje, ještě že je občas trojka k vidění. A nejkrásnější byla jednička, ale to už je let.

Dnes je vskutku krásně, vítr fouká ještě teplý a slunce ještě malinko hřeje, půjde přes most pěšky, rozhodne se, přece si ve Slavii odpočine, než oni přijdou, to jeho odpolední procházku neohrozí. A tak se skutečně vydá po Újezdě

a Vítěznou na most, dívá se po každé tramvaji, která ho míjí, trochu ho to rozladilo, už jezdí samé kačeny anebo odporné škodovky, tak nepraktické a ošklivé tramvajové vozy, a prý design Porsche, fuj. Za chvíli už opravdu v Praze nezbyde nic starého. Pak se uklidní, to ho nemusí zajímat, on už tady za pár let nebude, jeho Praha je pryč, on už je taky skoro pryč, belhá se přes most, noha ho bolí, teď na podzim to vždycky začne, ale s hůlkou dnešní procházku pohodlně zvládne, a kdyžtak se kousek svezou.

Jde, těší se pohledem na řeku a Karlův most a Pražský hrad, tohle tu zůstane, ani ta budova se skleněnou krychlí mu nevdá, pokrok musí být, to on přece ví. Za sedmdesát let, co si pamatuje, a paměť mu stále slouží, díky bohu, toho viděl tolik, a všechny nové věci nejsou špatné. Ludvík není starý a zapšklý chlap, co na všechno nové jen nadává, třeba taková Nová scéna Národního divadla je odvážný a smělý krok, i přesto, jak lidi tehdy protestovali, Ludvíkovi se líbí, a Tančící dům se mu taky líbí, a nové zastávky metra na konci trasy B se mu taky líbí, a líbily by se mu

nové tramvaje, kdyby byly hezké, kdyby nějak respektovaly tradici, třeba jen tu, že vozy mají být oblé a červené.

Dojde do Slavie, tady to také pěkně zrekonstruovali, ovšem obsluha už taky není taková, jaká by v takovémto podniku měla být, servírky jsou často otrávené a tuhle měla jedna skvrny na bílé košili. Sedne si na místo, kde sedí vždycky, když na ně čeká, aby viděl ven na most a na tramvaje, objedná si kávu s mlékem, později si dá ještě polévku dle denní nabídky.

Také si vezme ze stojanu dvoje noviny, ale už v prvních narazí na článek i s vizualizací, jak se chystají rekonstruovat Střelecký ostrov, a to ho opět příšerně rozčílí, takový šlendrián, jedna věc je stavět moderní budovy, ale jiná je ničit přírodu, ten ostrov je tak krásné místo, ale oni to chtějí mít všechno moderní, učesané, jako podle šablony, chtějí kácet padesát pět stromů, to je přece hřích, a podle těch vizualizací to bude hnusné neosobní místo. On tam rád chodil s Marií a psíkem na procházku, když se jim nechtělo šlapat nahoru na Petřín, protože Kampa,

to už není žádná příroda, to už je jen takový upravený plácek pro děti a pro turisty.

Ludvík cítí, jak se mu rozbušilo srdce, snaží se uklidňovat, ani tohle se ho už týkat nebude, ale teď mu to nepomáhá, protože si říká, čert vem tramvaje, ty jsou alespoň k vidění v muzeu, a ostatně se musí renovovat a zlepšovat pro provoz, ale co tento ostrov, až ho zničí, až ho překopou, co z něj zbyde pro Šimona, Ludvík odloží noviny, a znovu se zadívá ven.

Šimon. Už myslel, že se na stará kolena klu-ka v rodině nedočká. Tedy, ono to není úplně v rodině, ale každý musí brát, co je.

Pamatuje si na ten den, který mu změnil život, když už si myslel, že mu život nic nezmění, že se pravnoučete hocha nedožije, že už nikdy nebude mít komu vyprávět nic z toho, co měl celý život tak rád, že už zůstane pro celou rodinu jen starý podivín, co sbírá staré fotky a knihy a každý druhý den jezdí celé odpoledne po Praze tramvajemi, kam ho odvezou. Jednou se mu udělalo špatně v Modřanech a museli pro něj přijet autem, Bětka se svým mužem, viděl jim

to na očích, jak si myslí, že je blázen a že by měl sedět doma a poslouchat rozhlas nebo koukat na televizi, když už je na tom takhle.

Ludvík s Marií měli jednu dceru, pak už Marie další dítě mít nemohla. Bětka je hodná holka a vždycky jim dělala samou radost, ale stejně mu hoch chyběl. Když se Bětka vdávala, těšil se na svého prvního vnuka. A pak se Bětce narodily tři dcery, pěkně dva roky po sobě, Eliška, Zuzanka a Libuška, a Ludvík je zbožňuje, i Marie je zbožňovala, ale pořád tak nějak čekal, že snad ještě jedno dítě, hoch. Ale Bětka už ne.

Pak si tedy začal říkat, že i kdyby měli v rodině chlapce, stejně by ho to nezajímalo, dnes děti historie nezajímá, zajímají je počítačové hry a televize a bizarní hračky, na které Ludvík občas vidí reklamu v televizi.

Ale poslední dobou začal zase doufat, že Eliška, které je dvacet, by snad už brzo mohla mít dítě, a že to bude chlapec a že ještě stačí trochu povyrůst, než on, Ludvík, umře, aby mu mohl říct a ukázat všechny ty věci, které děvčata nikdy nezajímala, i když samozřejmě, že každá

z nich s ním jela v kabině a každé se to líbilo, ale prostě ne dost.

A pak mu před dvěma měsíci Eliška zavolala, dědo, já bych přišla na čaj a někoho bych ti ráda přivedla, tak se tehdy také vystrojil, seděl doma v kravatě a nažehlených kalhotách, a Eliška přišla, s ní jakýsi chlápek a vedl za ruku dítě, muž byl vousatý a obtloustlý, to je David, dědo, říká Eliška a dívá se na toho muže tak hezky, že se Ludvíkovi okamžitě zasteskne po Marii, a s nimi to dítě, tak osm let, myslel si tehdy, ale Šimonovi je už devět, je jen malý a ten kluk tak stojí za Davidem a dívá se do vitríny, kde má Ludvík vystavené staré fotky tramvají, a Eliška říká, to je Šimon, dědo. Šimone, to je můj děda, a víš, co dělal? Víš, co dělal za práci celej život? A Šimon neví, krčí rameny, džíny dole ošoupané a tričko s lebkou, a Eliška řekne, tak mu to, dědo, řekni, a Ludvík tedy řekne. Já jsem, chlapče, celej život řídil tramvaje. A Šimon, stopa zájmu v jeho hlase, jo?

A od téhle chvílky bylo všechno jinak. Dali si sušenky a čaj, David s Eliškou si povídali spolu a Ludvík Šimonovi vyprávěl, jaké to bylo, když

začínal jako mladík jezdit s tramvají, v roce padesát šest, jak jezdil linkou pět, pětka byla první tramvaj, která dostala číslo, předtím měly tramvaje jenom písmeno, tohle byla linka K, protože vyjížděla z Karlína, a vůz měl zelenou barvu, ne červenou, ale už tehdy jezdila zde kolem domu na Újezdě, a jezdila tu až do roku osmdesát pět. Takže když začínal a jezdil pětkou, tak jen vyšel z domu a už byl v práci, tehdy jezdila z Hloubětína na náměstí Republiky, kolem Prašné brány a pak ulicí Na Příkopě, kde už koleje nejsou, na Můstek, kde samozřejmě nebylo žádné metro, ještě spoustu let, kolem Národního divadla sem, kde si nastoupil a jeli dál na Anděl a k lihovaru. A jezdily tehdy nové vozy Tatra, ale i staré tramvaje, kterým se říkalo ponorky, Šimon ho přerušuje, on ponorky zná, viděl je v muzeu, a Ludvík říká, vidíš, a já ji řídil.

A pak začíná vyprávět, jak od šedesátého třetího roku jezdil na trase dvacet osm, kolem Muzea, tam, kde je dnes magistrála, a na Václavském náměstí, ale to už Šimon musí jít, i když se mu moc nechce, zdá se Ludvíkovi, ale nechce to

připisovat svému vyprávění, možná je kluk prostě jenom líný, ale někde vzadu ho to hřeje, je to díky němu, které dítě by chtělo zůstat v bytě starého dědka, když nemá ani žádné bonbony a sušenky, jen věnečky, žádný výběr.

Šimon chce, aby mu Ludvík půjčil nějakou z knížek o tramvajích, kterých má celou poličku, ale Eliška ví, že on je nikdy nikomu nepůjčoval a vždycky trval na tom, aby dítě, které je chtělo, mělo umyté ruce, tak to Šimonovi zakáže, i když Ludvík by mu nějakou z knih nejspíš půjčil.

Nakonec Eliška s Davidem Šimonovi slíbí, že přijdou zase za týden, David má Šimona jen jednu středu a jeden víkend za čtrnáct dní, ale o víkendu jezdí z Prahy pryč, a Elišku napadne, co kdyby děda vzal Šimona někam na ta místa, kde třeba jezdily tramvaje a teď už nejezdí? Udělají si všichni takovou naučnou procházku, to přece děda dělal, když byla malá, akorát ji to nebavilo. David říká, no jo, to můžeme. Ludvík má pocit, že teď Šimon musí říct, že to ho vůbec nezajímá, které dítě by zajímalo chodit s dědkem po Praze, ale Šimon začne skákat, doopravdy poskakovat

radostí. A Ludvík se usmívá, ale přitom se bojí tohle cítit, a říká, ano, rád. A řekne Šimonovi, že do příště něco vymyslí. Pak si s chlapcem podají ruce, a oni odejdou a Ludvík do večera sedí nad knížkami, aby vybral něco opravdu zajímavého.

Snad vybral, protože se to Šimonovi líbilo, šli pěšky po tramvaji na Klárov a Ludvík mu povídal, jak Valdštejnskou jezdily tramvaje, to už ale ani on nepamatuje, ale pamatuje si na domy na Klárově, tam, kde je teď zastávka metra, a na domy v Chotkově ulici, byl tam hostinec Na Nové hospodě, kde si Ludvík rád dával párek s křenem a dvě piva.

A pak šli znovu, a potom jednou, David s Eliškou nešli s nimi, šel jenom Ludvík se Šimonem, a Ludvík mu vyprávěl o jednotlivých typech tramvají, jak se která řídila a jaké měla mouchy a jak kdysi ještě průvodčí ve voze prodával lístky, a taky mu vyprávěl, jak to bylo dávno předtím, než on začal jezdit, jak to bylo, ještě když vůz táhli koně a do velkého kopce se museli připrahnout další koně. A o tom, jak lanovka na Petřín byla na vodní pohon a jak na Letnou vedly jezdící schody, a postupně Ludvík poznal, že Šimon není jako děti,

24 které zná, ostatně znal spíše holčičky, ale Ludvík myslí, že takoví nejsou ani obyčejní kluci, ale Šimon je tramvajemi úplně posedlý, poslouchá ho, když Ludvík vypráví, a pak si to pamatuje, a když Ludvík domluvil s kolegou Durdilem, Durdil tehdy začínal, když Ludvík už pomalu končil, že může Šimona svézt ve vozovně v řídičské kabině, a pak dokonce nechá Durdil Šimona chvílku řídit, a Šimon vypadá, jako by dostal k Vánocům štěně, Ludvík se vlastně cítí také tak.

Ludvík si znovu v hlavě přehraje dnešní trasu, půjdou na Můstek a pak na Václavské náměstí, kde jezdily tramvaje spoustu let, a když zbyde čas, tak dojdou až k Prašné bráně, tam jezdila dlouhá léta tramvaj číslo tři s třemi vozy, o které Šimonovi vyprávěl minule.

Ludvík si dá polévku, dnes mají špenátový krém, a čeká, už je skoro jedna hodina, a najednou uvidí Elišku, jde sama a vypadá malinká, on si stejně myslí, že by měla víc jíst, je to taková drobná osůbka, a kde má Davida a Šimona?

Eliška přijde až k němu, pusou na tvář, je to hodná dívka. Tak kdepak máš Šimona, mají zpoždění?

A Eliška se tak smutně ušklíbne a Ludvík už ví, že to je špatně, něco se stalo, a pak se Eliška nadechne a vypadá, že se rozpláče, a řekne, my jsme se rozešli, dědo.

A on jí položí ruku na její ruku, a přitom samotnému je mu do pláče. A ví, že Šimona nemůže kontaktovat, to by se neslušelo, i když na něj má číslo na mobil, a tak tam sedí, Eliška si zapálí cigaretu a objedná si kávu s mlékem a on ještě čaj, zkouší spolu hovořit o běžnostech, jak se děda má, co dělá?

A Ludvík říká, nic nového, a přemýšlí o tom, že Šimonovi koupil k Vánocům krásný model Tatry jedna, a pak taky o tom, co bude dnes dělat, půjde domů? Nebo půjde na Václavské náměstí sám, jen tak se projít?

Třeba byste se mohli nějak vidět... se Šimonem, řekne najednou potichu Eliška, ale on zavrtí hlavou, ne, to by nedělalo dobrotu, možná kdyby byl Šimon větší a už byl sám za sebe, ale teď je to pořád malé dítě, a on není jeho děda, a nebude ani jeho nevlastní děda, on je cizí člověk.

Eliško, nechceš se jít projít?

Kam, dědo?

Ludvík pokrčí rameny, ne, to byl jen takový nápad, nač by jí říkal, co naplánoval na dnešek, už teď se cítí špatně, neměl jí to navrhopat, ona s ním půjde, ale ze soucitu, z lítosti, protože ho má ráda, to, co by jí ukazoval, ji nezajímá.

A pak Eliška zaplatí kávu a také jeho kávu, polévku a čaj, i když on nechce, a domluví se, že se Eliška ozve, a odejde, a Ludvík tam sedí, dívá se na most, venku se zatáhlo a fouká ještě větší vítr, listy létají ve vzduchu, to se vlastně hodí, říká si, že dnes nikam nemusím, beztak by mi i v tom slabém saku byla zima, lže sám sobě, zvedne se a odejde, nastoupí do tramvaje, je to té šestka, odporně bzučí, jede jednu zastávku a domů dojde, ještě než začne pršet.

Svlékne si sváteční oblečení a pak, když si uvaří čaj a k němu si vezme karlovarskou oplatku, kterou koupil, protože jí Šimon má rád, cítí, že má slzy v očích.

Otře si je kostkovaným kapesníkem.

Irena Dousková Zeptejte se, koho chcete

Nastoupil do vagonu a vzápětí byl málem vržen zpět. To když si několik lidí před ním všimlo, že se ocitli v takzvaném komunikačním voze, a s panikou v očích se zase pokoušeli prodrat ven. Po včerejší pitce ho ještě trochu bolela hlava. Když člověk pije sám jen ve společnosti počítače, není asi pitka ten správný výraz, opravil puntičkářsky sám sebe. Každopádně na Frantu se těšil a taky byl rád, že už ho v jeho věku nemusí vyzvedávat doma, a nemusí se tudíž potkat s Kristýnou. Hned by na něm ten včerejšek poznala, nezůstalo by to bez komentáře. S Missou Bruxellensis ve sluchátkách se i cesta narvaným metrem jevila celkem přijatelně. Alespoň do okamžiku, než se na něj na jezdících schodech někdo zezadu nalepil. Dotek cizího těla rychle nastartoval obvyklou nechut.